

ALFRED KUBIN SOMNIS D'UN VIDENT

IVAM CENTRE JULIO GONZÁLEZ

28 abril / 21 juny 1998

Alfred Kubin (Leitmeritz, Bohèmia 1877 - Zwicledt, Àustria 1959), artista gràfic i il·lustrador de llibres, va viure una infantesa turmentada i una difícil adolescència, marcades per la por al fracàs. La tràgica mort de sa mare, quan tan sols comptava amb 10 anys d'edat, i els enfrontaments amb el seu pare, són unes dades rellevants per a comprendre l'evolució artística de Kubin.

Entre el 1891 i el 1892 va estudiar a l'Escola d'Arts i Oficis de Salzburg, i durant els quatre anys següents va treballar d'aprenent a l'estudi del fotogràf Alois Beer a Klagenfurt. La seua afeció per allò paranormal, la lectura profunda de Schopenhauer, determinades experiències eròtiques precoces i la seua vida de noctàmbul a Klagenfurt acabaren en un intent de suïcidi (1896) sobre la tomba de sa mare. Als dinou anys, el seu pare el va obligar a ingressar a l'armada amb l'objectiu d'incitar-lo a seguir la carrera militar.

Kubin va arribar a Munic el 1898, en ple període de fermentació artística. Els seus estudis acadèmics amb Ludwig Schmidt-Reutte, on va treballar sobretot el nu i el retrat, significaren poc per a ell. Dos anys després, va ingressar a l'Acadèmia de Belles Arts, on va assistir a les classes de disseny de Nikolaus Gysis. Va admirar les obres de l'Alte Pinakothek i es va interessar per l'obra de Redon, Ensor, Groux, Rops, Munch, Whistler, Goya, Brueghel, el Bosch i Callot, artistes units per un interès pels temes relacionats amb el terror i el dolor, la por o amb visions oníriques o traumàtiques.

En una visita a la Münchner Graphische Sammlung, Kubin va contemplar la sèrie de gravats de Max Klinger titulats *Fund eines Handschuhs* (Paràfrasi sobre el descobriment del guant). Aquests resumien uns anys d'estudi sobre la psicosis sexual i l'obsessió fetitxista realitzats per Freud i Krafft-Ebing i influïren de manera determinant en l'evolució de la seua obra. L'assaig *Malerei und Zeichnung*, publicat per Klinger el 1891 va consolidar també l'elecció de la seua tècnica artística. Klinger va considerar els mitjans gràfics com unes eines per a la representació d'allò fantàstic i allò oníric, i va suggerir que la pintura i el color servien només per a la descripció d'una realitat ideal i bella. A Munic, Kubin va freqüentar el cafè Elite, on es reunien els habituals del club Sturmfackel i el cafè Stefanie del Schwabing, barri dels artistes d'aquesta ciutat, on a partir del 1900 va començar a relacionar-se amb un cercle d'escriptors format, entre altres, per Max Halbe, Roda Roda, Eduard comte de Keyserling, Max Dauthendey, Joachim Ringelnatz i Franz Wedekind. Va ser al cafè Stefanie on Kubin va conèixer Hans von Weber, fundador de l'editorial Hyperion, per a qui va realitzar una carpeta publicada el 1903 amb el títol *Alfred Kubin, Fünfzehn Faksimiledrucke* (Alfred Kubin, quinze reproduccions facsímils). Aquest mateix any, Kubin va conèixer Thomas Mann a través de Kurt Martens, cosí de Hans von Weber, per a qui va dissenyar la coberta del seu primer volum de novel·les curtes que va dur per títol *Tristan*.

El marxant Paul Cassirer el va invitar a exposar a la seua galeria de Berlín el 1902, i dos anys més tard va exposar per primera vegada a Munic, als locals de l'associació d'artistes Phalanx, fundada per Vassili Kandinski el 1901 juntament a l'holandès Jack Vrieslaender.

La pèrdua de la seua promesa, Emmy Bayer, pel desembre del 1903, li va provocar una crisi emocional que va remetre després del seu matrimoni amb Hedwig Gründler, germana de l'escriptor Oscar A.H. Schmitz. El 1906 es va traslladar a Zwicledt, prop de Wernstein, on Kubin va viure durant 53 anys fins a la seua mort del 1959, excepte quan va realitzar alguns viatges per la Dalmàcia i els Balcans.

El 1909 Kubin va publicar la seua primera i única novel·la, *Die andere Seite*, escrita en dotze setmanes com a fruit d'una profunda força interna. La novel·la parla del Regne dels Somnis creat en un lloc remot de l'Àsia per Claus Patera, on troben refugi somniadors, marginats i histèrics. La seua narració opressiva i asfixiant va exercir una influència decisiva en la literatura impressionista, postimpressionista i fantàstica, en autors com per exemple Franz Kafka, Gustav Meyrink, Ernst Jünger o Hermann Kassack.

Entre el 1908 i el 1924 Kubin es va dedicar quasi exclusivament a la il·lustració de llibres i realització de carpetes de gravats. Els principals editors de la seua obra foren Georg Müller, Reinhold Piper, Fritz Gurlitt i Paul Cassirer. Kubin va compartir l'experiència de l'inconscient, del món dels somnis i d'allò fantàstic amb la majoria d'escriptors les obres dels quals va il·lustrar, entre altres, Poe, Dostoievski, Hoffmann, Hauptmann, Von Kleist, Von Hoffmannsthal, Wedekind, Wilde, Andersen, Jean Paul, Voltaire, Gérard de Nerval, Balzac i Flaubert.

El 1909 Kubin va participar en la primera exposició de la darrera aventura de Kandinski, la Neue Künstlervereinigung de Munic, on va exposar set pintures la composició de les quals va resultar de la contemplació de delicades substàncies d'animals i plantes a través d'un microscopi. Va ser en aquest període quan va iniciar la seua amistat amb Franz Marc, Paul Klee i Lionel Feininger. Tres anys més tard, Kubin va prendre part en la segona exposició del Blaue Reiter i en l'almanac d'aquesta societat va estar representat per tres dibuixos.

El 1913 Paul Klee el va ajudar a organitzar l'espai expositiu de la seua primera gran individual a la Galerie Thannhauser de Munic. A partir del 1915, Kubin va realitzar una obra plàstica, probablement inspirada pels seus nous amics, molt més cubista i cristal·lina.

L'exposició *Alfred Kubin. Somnis d'un vident*, queda organitzada en quatre línies temàtiques, eixos vertebradors de la totalitat de la seua obra i reflex dels seus traumes juvenils, ansietats i frustracions passades. Aquests eixos serien: 1/ La fascinació per l'altredat i els límits de la raó; 2/ La metamorfosi i l'evolució física de l'ésser humà; 3/ La visió de la dona com un ésser pròxim a l'animalitat i portador de tots els mals; 4/ La presència quotidiana de la violència, el dolor i la nostàlgia de la mort; temes que, repetits una i altra vegada durant tota la seua activitat artística, ens ajuden a comprendre els eixos i paràmetres simbòlics de l'obra de Kubin.

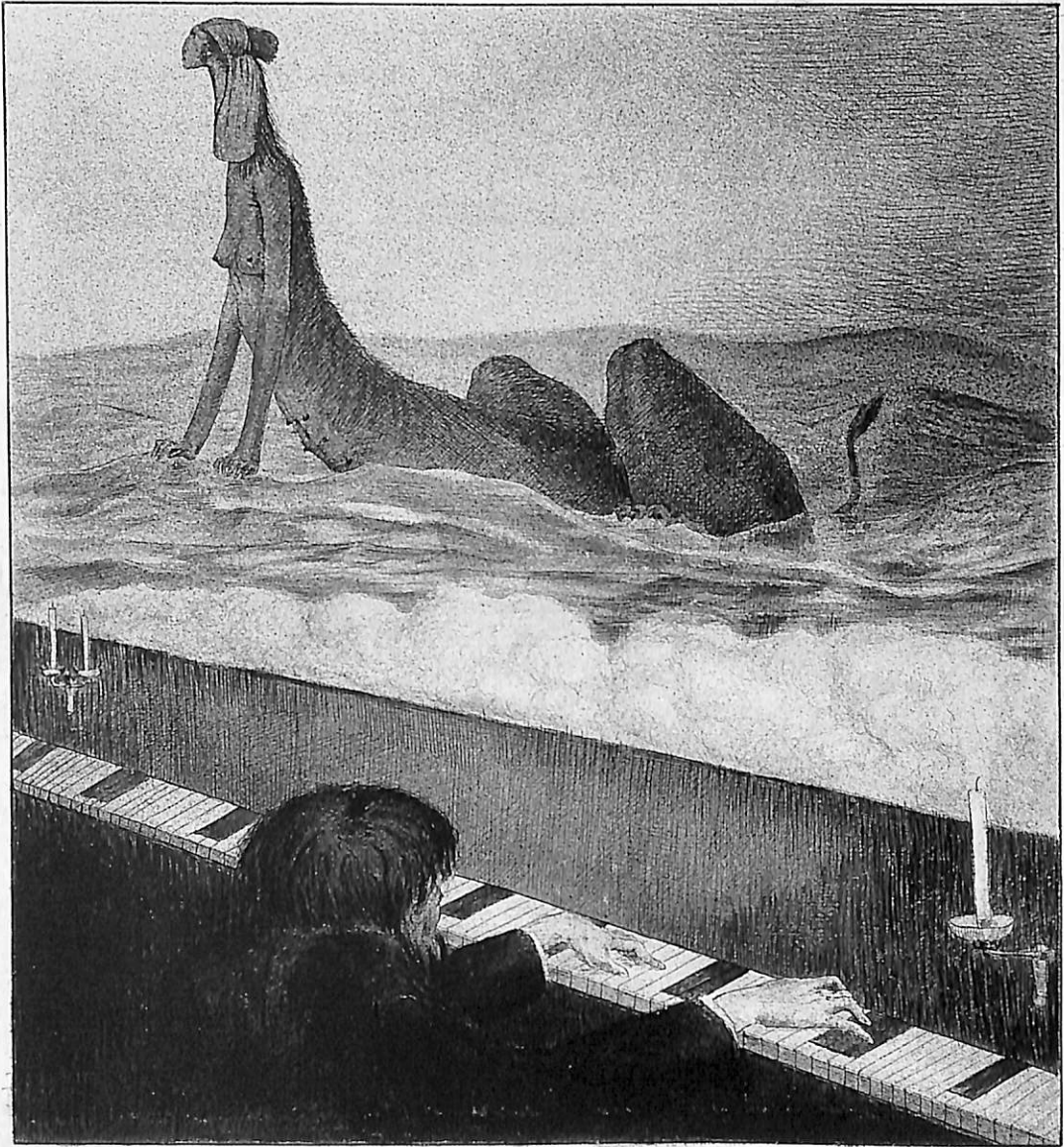
IVAM CENTRE JULIO GONZÁLEZ

Guillem de Castro, 118 - 46003 València
Tel. 96 386 30 00 - Fax 96 392 10 94

De dimarts a diumenge de 10 a 19 hores
Diumenge, dia del Museu, entrada gratuïta
Dilluns tancat

 GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I CIÈNCIA

Die Symphonie.

Stuck